

Svar til FM om pensionsdata

Resumé:

Papiret svarer på fire spørgsmål fra FM.

¹ Behandlet på modelgruppemødet 2015.10.19. Påført stjerne 2017.03.14, uden ændringer.

MOL17815

Nøgleord: pension, databank

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

Spørgsmål

FM stiller fire spørgsmål til pensionsdata i ADAMs aktuelle databank:

1. hvorfor er værdierne af variabelen *Typr_bf* (= *Typcr_bf* + *Typir_bf*) forskellig fra værdierne af variabelen *qandpens* fra statistikbanken?
2. hvorfor har variabelen *ksyp* markant højere værdier for årene 2010-2012 end tidligere?
3. hvorfor er der forskel på værdierne for variabelen *Typcr_LD* og tilsvarende (baglænsberegnete tal fra SKAT-tabel) i statistikbanken? Især for årene 2005-2008 er der betydelige forskelle.
4. (tillægs-spm.) hvorfor blev *Typir_bf* opjusteret for 2013 og 2014 med 2,5 hhv. 3 mia kr fra april- til juli-databanken?

Svar

Ad 1. vedr *Typcr_bf* + *Typir_bf*

Beregningerne for *Typr_bf* har ligget fast siden 2010/2011, og er dokumenteret i modelgruppepapiret *MOL08811*. Se bilag 10, side 34, hvoraf den relevante del af koden i datagenereringsprogrammet findes optrykt:

$$molTypr_bf = (PAF_total - PAF_typo_tide - PAF_typo_utide) + (COR_INDKP4 + (SKAT_sys28r - CORindxtillag))/2$$

Indholdet af variablerne findes optrykt i bilag 4, sider 24-7. Heraf fremgår at *qandpens* i ovenstående udtryk benyttes under navnet *COR_INDK4*.

Forklaringen på forskellen mellem *Typr_bf* og *qandpens* er tofoldig: dels indgår den rest fra engangsudbetalingerne der PAF-beskattes, og dels tages gennemsnittet af *qandpens* og en variabel fra SKATs system 28² (efter fradrag af indekstillaegget). Den nærmere begrundelse for dette valg må findes frem fra notater fra udvalgsarbejdet fra efteråret 2010. Frederik Hansen, CAFO, indgik i arbejdet, har en fantastisk hukommelse for detaljer, og kan muligvis huske begrundelsen.

I nedenstående tabel vises bidragene fra leddene på højre side. "Første led" er værdien af første parentes, mens "andet led" er værdien af anden parentes fratrukket *qandpens* (eller *COR_INDK4* om man vil).

² Variablen hed "øvrige pensioner" og fremgik med værdier for år frem til og med 2010 af den såkaldte blanket/liste 7101. Der foregår i øjeblikket et opklaringsarbejde i Skatteministeriet ved Rasmus Iversen, mhp at genskabe denne variabel, efter at variabelændringer i forbindelse med pensionsudligningsskatten undergravede den hidtidige opgørelse for år fra og med 2011.

Tabel 1: Bidrag fra udtryks to led, mio. kr

År	første led	andet led	samlet
2000	2641.6	4064.4	6706.1
2001	2760.2	4241.2	7001.5
2002	3168.7	4904.1	8072.7
2003	3325.8	4272.5	7598.3
2004	3862.0	3749.2	7611.2
2005	3965.7	3762.9	7728.5
2006	4208.1	3036.0	7244.0
2007	4476.3	3223.0	7699.3
2008	5247.3	3362.5	8609.9
2009	5938.0	3592.9	9530.9
2010	6275.5	3546.6	9822.1
2011	6837.9	2423.2	9261.1
2012	7134.9	3102.1	10236.9

Note: Se ovenstående tekst for præcisering af de to leds definition.

Opgørelsen i tabel 1 viser at den del af PAF-provenuet der ikke kommer fra kapitalpensionsudbetalinger, men fra andre ordninger i pengeinstitutter og pensionsenheder, har udgjort en kraftigt stigende andel af forskellen mellem *qandpens* og summen af ADAMs variabler *Typcr_bf* og *Typir_bf*. Med andre ord er engangsudbetalinger under løbende ordninger stærkt stigende, så hele konstruktionen bag *Typcr_bf* + *Typir_bf*'s definition skal tjekkes, hvilket kan ske i forbindelse med arbejdet i det genindkaldte pensions-udvalget fra efteråret 2010.

Ad 2. vedr ksyp

Principielt er det kun hvis udbetalingen er ”i tide” at satsen er 40%. ”I utide” er satsen 60%. Hvis en stor del af udbetalingerne er ”i utide” vil *ksyp* få en værdi nærmere 1,5 end 1,0. Altså hvis alle udbetalinger der PAF-beskattes er med på højresiden af *Syp*-ligningen:

$$Syp = ksyp * tsyp * (Typco1_bf + Typio1_bf + Typcr_ld + d0910 * Typcr_sp) + Sypr$$

Alle engangsbeløb der udbetales, i forbindelse med en ordning der hovedsagligt har løbende udbetalinger, vil også blive beskattet som var det del af en kapitalpensionsordning. Eksempelvis engangsbeløb fra ATP og lignende.³

Det er tidligere vurderet at ville være uoverskueligt at gennemføre en fuld underopdeling af disse ordningers rene løbende ydelsesdele og de engangsydelsesdele, for indbetalinger, udbetalinger, formuer, afkast, etc.

³ Bemærk at supplerende engangsydelse er forsøgt flyttet fra *Typcr_bf* til *Typco1_bf* i beregningerne for 2013 og senere år, som led i en mere retvisende dækning af omlægningerne af kapitalpension til aldersopsparring.

Af denne grund vil der indgå udbetalingsdele i de løbende ordninger, der faktisk PAF-beskattes.

Principielt kunne man introducere *Typcr_bf*, *Typir_bf* og *Typcr_atp* på højresiden, med en k-faktor foran, der angiver hvor stor del disse variabler bidrager med til PAF-provenuet.

Om det kunne tænkes at krisen har stresset visse husholdningers likviditet så meget at nogle private ordninger med løbende udbetalinger er ophævet ”i utide” og betalt 60% i PAF-afgift, kender jeg pt. ikke realismen af, men kan (indirekte) undersøge ved at analysere mere dybtgående på det detaljerede PAF-materiale som jeg har adgang til.

Ad 3. vedr. LD

ADAMs oplysninger for udbetalinger til medlemmerne er hidtil blevet taget direkte fra LDs regnskab.

Nærmere undersøgelse viser at der fra og med 2005 har været en (helt generel) flytteret, hvor (eksempelvis) et indestående i LD kunne flyttes til et andet pensions- eller pengeinstitut. Dette har betydet at der fra og med 2005 har været to udbetalingsbegreber, et brutto og et netto for flytninger. I ADAMs databank er benyttet bruttobegrebet, mens PAF-tal fra Skatteministeriet kan bruges til at gendanne nettotallet.

Tabel 2: Specifikation af LDs medlemsudbetalinger (i mio. kr)

År	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Medlemsudbetalinger, brutto	3 268	2 958	2 721	4 164	4 475	3 793	4 890	3 108
Flytninger	209	235	266	284	608	934	2616	830
Medlemsudbetalinger, netto	3 059	2 722	2 456	3 880	3 868	2 859	2 274	2 278

Note: LDs regnskaber for 2009, 2012 og 2014. Bemærk at flytteretten blev indført fra og med juli 2005.

Hvilke konsekvenser bør denne konstatering have for ADAMs pensionsdatabank?

I forhold til husholdningernes likviditet og forbrugsdispositioner er det nettotallet der har interesse. Flytningsbeløbet er vigtigt at få med, men er snarere en finansiel transaktion end en realøkonomisk transaktion. Hvordan flyttebeløbet indgår i de enheder hvortil det flyttes skal analyseres nærmere.

Det vil være praktisk muligt at ændre *Typcr_ld* til at følge nettoudbetalingerne fra og med den databank til modelversion OKT2015, der er under dannelse, hvis denne ændring er ønskværdig og kan gennemføres konsekvent.

Ad 4.

April-databankens værdier af *Typir_bf* blev taget direkte fra FMs fremskrivningsbank, idet der på det tidspunkt ikke forelå et tal på et bedre

grundlag. For 2014 var tallet FMs eget skøn, og for 2013 var det ADAMs værdi fra december-2014-databanken.

Juli-databankens værdier af *Typir_bf* blev dannet ved kørsel af en nyrevideret version af det faste system, hvis definitioner blev fastlagt med udvalgsarbejdet i efteråret 2010. Nyrevisionen havde til formål at afhjælpe nogle uhensigtsmæssigheder i den hidtidige opgørelse, der blev særligt tydelige i forbindelse med omlægningen af kapitalpension til aldersopsparing, for årene fra og med 2013.

Grundlæggende er *Typir_bf* kildemæssigt residualbestemt, så ændringer i udbetalinger fra andre ordninger har tendens til at slå ud i værdierne af *Typir_bf*.

Er der behov for yderligere opklaringer og kvantificeringer kan det sagtens lade sig gøre, det kræver blot en koncentreret indsats.

Litteratur

Bjerre Hansen, Jørgen Sloth:

- ”Spørgsmål til ADAM-gruppen vedrørende pensionsdata”, internt notat, dateret 13. aug. 2015, Finansministeriet.

Lønmodtagernes Dyrtidsfond:

- Årsrapporter for 2009, 2012 og 2014.

Osterwald-Lenum, Michael:

- ”Dokumentation af beregning af nye pensionstal 1996-2005”, arbejdspapir fra Modelgruppen, Danmarks Statistik, dateret 8. august 2011, (*MOL08811*)